

Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar (ÖE?D) ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar (ÖE?D) ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26810>

Özet

Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar (ÖE?D) ölçe?i, Bü?ra Bozano?lu taraf?ndan 2014 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Ölçe?in temel amac?, üniversite ö?rencilerinin, derslerine giren ö?retim elemanlar? taraf?ndan sergilenen ve ö?renme ortam?n?n kalitesini olumsuz etkileyen istenmeyen davran??lara ili?kin alg?lar?n? belirlemektir. Ölçek, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi? olup, be? faktörlü bir yap?ya sahiptir. Yap?lan güvenilirlik analizleri, ölçe?in alt boyutlar? için yüksek düzeyde Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılar? sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar, ÖE?D, Üniversite ö?rencisi, Ö?retim eleman?, ?stenmeyen davran??, E?itim psikolojisi, Ölçek geli?tirme, Yüksekö?retim.

Yazarlar

Bü?ra BOZANO?LU

Amaç

ÖE?D ölçe?i, yüksekö?retim kurumlar?nda e?itim kalitesini ve ö?renci-ö?retim eleman? etkile?iminin niteli?ini de?erlendirmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in birincil amac?, ö?rencilerin gözünden ö?retim elemanlar?n?n pedagojik yetersizliklerini, ileti?im hatalar?n? ve etik d??? say?labilecek davran??lar?n? ölçerek bu alanlarda iyile?tirme ihtiyac? olan konular? tespit etmektir.

Bu araç, özellikle ö?retim elemanlar?n?n s?n?f içi ve s?n?f d??? ileti?im, zaman yönetimi ve ders yönetimi becerilerindeki zayıflıklar? belirlemeye odaklanarak, üniversitelerdeki geri bildirim süreçlerine ve akademik geli?im programlar?na bilimsel bir temel sa?lamaktadır.

Yap? (Construct)

Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar (ÖE?D) ölçe?i, ö?retim elemanlar?n?n ö?renme sürecini olumsuz etkileyen davran??lar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Faktör analizleri sonucunda bu yap?, be? ana faktör (boyut) alt?nda toplanm??t?r. Bu boyutlar, ö?rencilerin akademik deneyimlerini farklı aç?lardan etkileyen sorun alanlar?n? kapsamaktadır.

Ölçe?in ölçtü?ü be? temel boyut ?unlard?r:

S?n?f ?çi ?leti?im Boyutu: Ö?retim elemanlar?n?n derste ö?rencilere kar?? kulland??? olumsuz

dil, azarlama veya alay etme gibi etkile?im hatalar?n? içerir.

Zaman Yönetimi Boyutu: Ders süresinin verimsiz kullan?lmas?, konular?n yeti?tirilememesi veya dersle alakas?z konulara gere?inden fazla zaman ayr?lmas? gibi zaman kullan?m? sorunlar?n? ölçer.

Ö?retimin Yönetimi Boyutu: Ö?retim eleman?n?n monoton anlat?m tarz?, güncel veya farklı ö?retim yöntem ve tekniklerini kullanmamas? gibi pedagojik yönetim eksikliklerini kapsar.

S?n?f D??? ?leti?im Boyutu: Ö?rencilerin akademik ihtiyaç duyduklar?nda (dersle ilgili konularda) onlara zaman ay?rmama veya yard?mc? olmaktan kaç?nma gibi destek eksikliklerini de?erlendirir.

Derse Kat?l?m Boyutu: Ö?retim eleman?n?n s?n?f ta tart??ma ortam? yaratmamas? veya ö?rencilerin dü?üncelerini özgürce ifade etmelerine engel olmas? gibi kat?l?mc? öğrenmeyi k?s?tlay?c? davran??lar? içerir.

Geçerlik

ÖE?D ölçe?inin yap? geçerli?i, kapsaml? istatistiksel yöntemlerle incelenmi?tir. Geçerlik çal??malar? kapsam?nda hem ke?fedici hem de do?rulamaya analizler gerçekleştirilmi?tir. Öncelikle, ölçe?in maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland???n? belirlemek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r.

Ard?ndan, geli?tirilen be? faktörlü modelin yap?sall uygunlu?unu test etmek amacıyla Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) yap?lm??t?r. DFA sonucunda elde edilen uyum iyili?i de?erleri incelenmi? ve ölçe?in teorik modelinin yeterince yap? geçerli?ine sahip oldu?u kan?tlanm??t?r. Ayr?ca, ölçek maddelerinin toplam puanla ili?kisini göstermek üzere düzeltilmi? madde-toplam korelasyon katsay?lar? da hesaplanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?ini ve iç tutarlılı???n? belirlemek için her bir faktöre ait Cronbach Alpha iç tutarlılık katsay?lar? hesaplanm??t?r. Elde edilen de?erler, ölçe?in tüm alt boyutlar?nda yüksek düzeyde tutarlılık gösterdi?ini ve güvenilir ölçümler sundu?unu ortaya koymu?tur.

Faktörlere göre hesaplanan Cronbach Alpha katsay?lar? a?a??daki gibidir:

S?n?f ?çi ?leti?im Boyutu: **.939**

Zaman Yönetimi Boyutu: **.783**

Ö?retimin Yönetimi Boyutu: **.839**

S?n?f D??? ?leti?im Boyutu: **.849**

Derse Kat?l?m Boyutu: **.749**

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini olu?turmak üzere yap?lan analizlerde, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm?? ve ölçe?in alt boyutlar?n? olu?turan be? temel faktör belirlenmi?tir. Bu faktörler, ö?retim elemanlar?n?n istenmeyen davran??lar?n? farklı kategorilerde gruplam??tır.

Daha sonra, bu be? faktörlü yap?n?n örneklem verisiyle ne kadar uyumlu oldu?unu kesinle?tirmek için Doğrusal Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??tır. DFA sonuçlar?, modelin teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu ve ölçe?in be? alt boyuttan olu?an yap?s?n?n doğruland??n? göstermi?tir. Bu sonuçlar, ÖE?D ölçe?inin sağlam bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Yüksekö?retim düzeyinde ö?renim gören ö?renciler

Popülasyon Detaylar?: ?nönü Üniversitesinde ö?renim gören farklı fakültelerden ö?renciler üzerinde uygulanm??tır.

Test Metodolojisi: Ö?rencilerin, ö?retim elemanlar?n?n davran??lar?na ilişkin alg?lar?n? öz bildirimle dayalı olarak de?erlendirdi?i bir anket metodolojisi kullan?lm??tır.

Derecelendirme: Ölçek maddeleri a?a??daki 5 puanlı Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanmaktadır: "1 = Hiçbir Zaman", "2 = Nadiren", "3 = Bazen", "4= Çokunlukla", "5 = Her Zaman"

Anahtar Kelimeler

Akademik davran??, Ö?renci alg?lar?, E?itim kalitesi, Yüksekö?retim, ?leti?im becerileri, Ö?retim yönetimi, Pedagojik yetersizlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresi: bu-bozanoglu@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: ?nönü Üniversitesi, Malatya (Ölçe?in geli?tirildi?i yüksek lisans tezi kurumu)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar (ÖE?D) ölçe?i, 2014 y?I?nda Bü?ra Bozano?lu taraf?ndan tamamlanan bir yüksek lisans tezi çal??mas?n?n ürünüdür. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar ile yukar?daki e-posta adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi, a?a??daki adresten indirilebilir: [ogretim-elemanlarinda-istenmeyen-davranislar-oeid-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bozano?lu, B. (2014). *Üniversite ö?rencilerinin ö?retim elemanlar? taraf?ndan sergilenen istenmeyen davran??lara ili?kin görü?leri* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). ?nönü Üniversitesi, Malatya.

Ö?retim Elemanlar?nda ?stenmeyen Davran??lar (ÖE?D) ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?itirilmemi?tir.

Dersimize giren ö?retim eleman? derste ö?rencileri küçük bahanelerle azarlar.

Dersimize giren ö?retim eleman? ö?renciler sordu?u sorulara yanl?? veya alakas?z cevaplar verdi?inde onlarla dalga geçer.

Dersimize giren ö?retim eleman? dersleri dura?an ve monoton bir ses tonu ile anlat?r.

Dersimize giren ö?retim eleman? farklı ö?retim yöntem ve tekniklerini kullanmaz.

Dersimize giren ö?retim eleman? anlat?lmas? gereken konular? dönem sonunda yeti?tiremez.

Dersimize giren ö?retim eleman? dersle ilgisi olmayan konular hakk?nda (ailesi, ki?isel hayat? vb.) çok konu?arak ders süresini bo?a harcar.

Dersimize giren ö?retim eleman? ö?renciler ihtiyaç duydu?unda (dersle ilgili bir konuda) onlara zaman ay?rmaz.

Dersimize giren ö?retim eleman? ö?renciler dersle ilgili konu?mak için odas?na gitti?inde yard?mc? olmaz.

Dersimize giren ö?retim eleman? s?n?fta tart??ma ortam? yaratmaz.

Dersimize giren ö?retim eleman? ö?rencilerin dü?üncelerini ifade etmesine izin vermez.